N. 249. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-

Wetenschappelijk

Blad.

Vrijdag 20 October.

Frankrijk.

PARIJS, den 17den October.

Het gerucht gisteren middag ter beurze rondgedragen, dat Constantine door onze troepen den 9den was ingenomen, heeft zich ook den anderen staande gehouden en werd in den schouwburg des avonds algemeen toegejuicht. Geen der ministeriele bladen spreekt intusschen heden morgen met een woord van deze gewenschte gebeurtenis melding. Het zeggen is dat het gouvernement het bericht van Rona had ontvangen, waar het verhaal door een Arabier was gegeven, die met zijn hoofd voor de echtheid had ingestaan. Men meent echter thans, dat wanneer werkelijk eenig berigt aan het bestuur toegekomen was, hetzelve niet nagelaten zou hebben dezen morgen het publiek althans met de hoop die men opvatten mogt op het welgelukken der expeditie, bekend te maken, en dat derhalve, nu geen van deszelfs organen eenige inlichtingen geeft, het gehoopte gerucht zal verzonnen zijn.

De heden ontvangen dagbladen van Toulon behelzen volstrekt geene nadere tijdingen uit Afrika. Ook daar zijn een aantal maar veel ongunstiger gerüchten, die gelukkig reeds door de telegraphische depeche van gisteren weersproken worden, verspreid geweest. Men zeide dat het leger aan de Baz-el-Akba, door het springen eener mijn, op de plaats waar men het bivouac had betrokken, ontzaggelijk veel geleden had en genoodzaakt geweest was den togt op te geven.

— Heden is de dag bepaald voor de voltrekking van het huwelijk der prinses *Maria* met den Prins *Alexander* van Wurtemberg. Dezelve zal zonder openbare plegtigheden, in tegenwoordigheid, alleen, van de leden van het korps diplomatiek plaats hebben. Van de leden van het korps diplomatiek zegt men dat alleen de Deensche, de Belgische en de Saxische gezanten zijn genoodigd. Gisteren en eergisteren zijn de heeren *Dupin aine*, *Pasquier* en *de Bondy*, intendant der civiele lijst, werkzaam geweest om de laatste hand aan de huwelijksvoorwaarde te leggen. Men verzekert dat Mme. *Adelaide* een jaarlijksch inkomen van 100,000 fr. aan de prinses ter gelegenheid van haar huwelijk verzekerd heeft, en de koning en koningin haar aan diamanten, paarlen en edelgesteenten voor eene waarde van 100,000 kroonen hebben geschonken. Van het huwelijks-uitzet van een millioen weet men nog niets bepaalds; dezelve schijnt aan de Prinses, even als in der tijd aan de koningin der Belgen, te zijn toegezegd geworden.

— De heer *Odillon Barrot* heeft tot nog toe het stilzwijgen bewaard op de aanvallen die hem van den kant der anti-dynastieke partij worden gedaan, zoowel als op de voorbarige goedkeuringsblijken van sommige ministeriele bladen. Men schijnt nu van hem te verwachten, dat hij eene soort van verklaring in de dagbladen plaatsen zal, waarin hij de redenen ontvouwt, die hem belet hebben in het comité der oppositie toe te treden, en in welke punten hij met deze van gevoelen verschilt, zonder juist daarom nog bepaald in den geest van het bestuur te vallen. Sommige lieden meenen dat de heer *Odillon Barrot* daardoor nog meer het vertrouwen van de leden der gematigde oppositie zou winnen.

— Gisteren is te Parijs in den ouderdom van 84 jaren overleden de luitenant-generaal graaf *Mathieu Dumas*, pair van Frankrijk, op zijn verzoek in gewone dienst. De generaal *Dumas* was de bijzondere vriend van *Lafayette* en hield gedurende zijn leven meerendeels de staatkundige lijn door dezen gevolgd. In 1830 was hij een der ijverigen die aan de vereenigingen welke bij de heeren *Berard* en *Laffitte* gehouden werden, deel nam. Als burger en soldaat, meenigmaal als administrateur en schrijver, had hij bijzondere verdiensten.

— Volgens den *Temps*, heeft het gouvernement op het gedaan aanzoek overeenkomstig den wil van wijlen de koningin *Hortense*, haar lijk naar Frankrijk mogt worden vervoerd, om te Reuil in het graf van de keizerin *Josephine* te worden bijgezet, terstond de vergunning daartoe gegeven.

— Naar hetgeen in de gewone correspondentie uit de Spaansche hoofdstad gezegd wordt, zou het Spaansche ministerie geheel zijn gereconstitueerd en de leiding van den staatkundigen toestand van zoo als zich eindelijk in handen bevinden van lieden van invloed en ervaring. Bijzondere brieven van daar stellen de zaak dezelfden in een geheel ander licht. Volgens deze, bestaat er eigenlijk met der daad geen ministerie op dit oogenblik, en waren de onderscheidene portefeuilles in de jongste dagen herhaaldelijk opgenomen en weder ter zijde gelegd, zonder dat zij in handen waren gekomen die genoegzaam kracht en vertrouwen bezaten om dezelve te behouden. Men zag nu met ongeduld de aanstaande bijeenkomst der nieuwe cortes te gemoet, in de hoop dat daardoor meer vastheid in het bestuur mogt komen. — De jongste tijdingen uit Barcelona luiden ook weder zeer ongunstig; het oproer schijnt daar geheel de overhand te hebben gekregen, zelfs wil men dat er veel bloed zou hebben gestroomd. In de brieven uit Perpignan van den 11den wordt die stad voorgesteld als geheel in handen van de partij die het oproer van 4 Mei jl. bewerkt heeft; dezelve had het volk tegen de kiezers van gematigde denkwijze opgeruid, en hen overvallen toen zij voor het werk der verkiezingen opgekomen waren. De tusschenkomst der municipaliteit was vruchteloos geweest, de verkiezingen waren geschorst; en de revolutionnaire partij de overhand bekomen hebbende, had, bestierd door zekeren *Domenech*, een aftredend lid der cortes, aangekondigd, dat men slechts te kiezen had, om zich of bij lieden van hunnen stempel te bepalen, of niemand te benoemen. Vele kiezers hadden uit vrees de stad verlaten, waarin de grootste ongerustheid en gisting heerschte.

Telegraphische depeches zijn heden niet bekend gemaakt; maar de bijzondere berigten uit Madrid tot den 9den gaande, vermelden tot minister van financien was benoemd.

De bijzonderheden van het gevecht te Retuerta zijn den 8sten te Madrid bekend geworden en hebben daar veel vreugde verwekt. De karlisten zouden 400 gesneuvelden en omtrent zooveel gevangenen verloren hebben.

Uit Saragossa heeft men tijdingen tot den 10den. Men had in die stad niets naders van *Oraa* sedert zijn vertrek van daar vernomen. De benden van *Tallada* en *Esparanza* waren den 8sten te Villar Chelva en in de omstreken, met 2500 man zich op Valencia rigtende. La Plano werd door 600 guerillas onder *Rufo* en *Mestre*, bezet. *Forcadell*, die te Fontapete van *Cabrera* gescheiden is, is te Morella met 3 bataillons binnengetrokken. *Viscarlo* is met zijne bende te Cardial gekomen. *Cabrera* houdt Cantavieja met 5000 man en 200 ruiters bezet.

— Ter beurze wilde men heden, dat het gouvernement wel met der daad depeches van Constantine had ontvangen, maar dat zij zouden inhouden, dat onze troepen, na tweemaal een gevecht te hebben beproefd, een geregeld beleg om de stad geslagen hadden. Deze gerüchten vonden echter weinig geloof. De fondsenmarkt was heden (17 *October*): 5 pCt. 100,60; 3 pCt. 60,70; Rente 99,15; Sp. Andoin 8/8; Passive 4/4; Rom. L. 101.

Duitschland.

FRANKFORT, den 16den October.

In een berigt uit Berlijn van den 13den dezer wordt [illegible] zorgdheid geopperd, ten aanzien van de gevaren waarmede [illegible] *Nikolaas* zich op zijne reis naar Italie, over den Kaukasus, zou blootstellen, daar, in weerwil van de talrijke bewijzen van onverschrokkenheid die Hoogstdezelve bij verschillende gelegenheden gegeven had, de keizer niet beveiligd zou zijn voor sluip-aanvallen der Circassiers; die zich noch door het indrukwekkend voorkomen van den keizer, noch door weiten en traktaten, daarvan zouden laten afhouden. Het is allerwenschelijkst dat die bezorgdheid geheel ongegrond mogt gevonden worden. Het plan van keizer *Nikolaas*, wordt verzekerd te zijn, nu te Sebastopol alles in oogenschouw te hebben genomen, met zijne gemalin eenige dagen op het landgoed van den graaf Woronzoff door

te brengen, en daarna naar Kertsch te reizen, terwijl de keizerin den terugweg naar Moskou zou aannemen. Van Kertsch zou Z. M. het schiereiland Taman, hetwelk door de Zwarte Zee en die van Azof bespoeld wordt, bezoeken, en van daar te paard langs den Kuban, tot aan den oorsprong derzelve, reizen, en zich aldus in het hart van den Circassischen opstand bevinden, dien hij zelf wil gadeslaan. Vervolgens zou hij langs denzelfden weg naar Tamen terugkeeren, daar scheep gaan, en van Anapa af al de sterkten aan de Zwarte Zee in oogenschouw nemen, bij Poti aan land gaan en over Kutais naar Tiflis reizen. Na deze hoofdstad, waar zich nog nooit een Europeesch monarch vertoond heeft, bezocht te hebben, zou de keizer over den Kaukasus, door den gevaarlijken bergpas bij Wladikankas, naar Mosdok reizen, om van daar het land der Donsche kozakken te bezoeken. Na dezen reusachtigen togt, zou de Keizer naar Moskau wederkeeren.

— Men leest in den *Schwäbischer Merkur* het volgende:

» Brieven uit Athene van den 16den September over Konstantinopel ontvangen, doen het zeer onwaarschijnlijk voorkomen, dat de heer *von Rudhart* zich in het bewind zal kunnen handhaven. De gezanten van Engeland, Frankrijk en zelfs eenigermate die van Rusland, moeten zich tegen hem verklaard hebben. Het komt niemand hier in den zin om het grieksche ministerie, ter zake van den zendeling der propaganda, *Usiglio*, in het ongelijk te stellen; maar men laakt den eenigzins hevigen toon waarin het antwoord van den heer *Rudhart* aan den Engelschen zaakgelastigde te Athene, ter dezer zake, vervat was, daar Griekenland toch gedeeltelijk aan Engeland zijne bevrijding te danken heeft. Griekenland zou echter zeer te beklagen zijn, als het de diensten van dezen waardigen staatsman moest derven, want zijne regtschapenheid en dienstijver worden algemeen geroemd, in weerwil van de hevige oppositie waaraan hij ten doel staat."

Nederlanden.

BREDA, den 19den October.

Gisteren heeft de tweede kamer der Staten-Generaal weder eene openbare vergadering gehouden; dezelve werd ten twee ure door den heer *Luzac*, lijdelijken voorzitter, geopend.

De notulen van het verhandelde in de zitting van eergisteren werden gelezen en goedgekeurd, en vervolgens kennis gegeven, dat ingekomen was een Koninklijk besluit van eergisteren, waarbij Z. M. uit het Hoogstdenzelven door de tweede kamer aangeboden drietal, den heer *Mr. P. D. Baron van Sytzama* had benoemd tot voorzitter der kamer, gedurende de tegenwoordige zitting.

De heer *Luzac* zeide daarop hoofdzakelijk het volgende: » Alvorens deze plaats te verlaten en dezelve aan mijnen waardigen opvolger over te geven, acht ik mij verpligt, tevens einde aan een gevoel van mijn hart te voldoen, mijnen hartelijken en opregten dank aan de vergadering te betuigen voor het gedurende de afgeloopene zitting, door haar geschonken zegel aan mijne zwakke pogingen, om mij het in mij gestelde vertrouwen waardig te maken. Ik zal dan ook steeds met genoegen terugzien op den afgelegden werkkring. En ik kan niet nalaten U Edel Mogt. mijnen opregten dank te betuigen voor de mij betoonde welwillendheid, die mij den weg opende, om die zwakke pogingen aan te wenden; voor de ondersteuning, die ik bij u allen heb gevonden en voor de medewerking die mij door allen zoo ruimschoots is betoond.

De heer *van Sytzama* plaatste zich vervolgens op den voorzitterstoel en zeide:

» Edel Mogende Heeren! Door 's Konings verseerende keus tot voorzitter dezer kamer benoemd uit de voordragt door U Ed. Mog. aan Z. M. daartoe gedaan, en waarop Uw Ed. Mog. welwillendheid mij wel had gelieven te plaatsen, gevoel ik mij, bij het aantreden van deze waardigheid, gedrongen; tot de uitboezeming van mijn levendig gevoel van dankbaarheid voor zoodanig uitstekend bewijs van achting en vertrouwen, maar levens tot de verzekering van het diep besef der pligten mij daardoor opgelegd. Met de grondwet in de hand, Uw Ed. Mog. werkzaamheden en beraadslagingen met ernst, onpartijdigheid en waardigheid te leiden, daardoor, voor zoo veel deze kamer betreft, aan het gemeen overleg van Nederlands volksvertegenwoordigers met Nederlands eerbiedwaardigen Koning, die volheid van uitdrukking te trachten te geven, waarvoor hetzelve maar eenigzins vatbaar is, hierdoor mede te werken tot het doel van dit grondwettig voorschrift, de bevordering namelijk van den roem des Vaderlands en de welvaart van desselfs ingezetenen, dit alles zal mijn ernstig streven zijn. Zal ik hierin echter gelukkig slagen, dan heb ik Uw Ed. Mog. welwillendheid, ondersteuning en medewerking allerbijzonderst noodig; en het zijn deze, welke ik met bescheidenheid, maar dringend, inroep.

» En is het mij niet gegeven het voetspoor te kunnen drukken van mijn zoo hoog geachten voorganger, aan alle mogelijke krachtsinspanning en ijver om den mij opgedragen vervollen last, dezer vergadering waardig te volbrengen, zal het niet ontbreken."

Op voorstel van onderscheidene leden, werd besloten de toespraken van den afgetreden en van den nieuwen voorzitter, te doen drukken en rondedeelen. Voorts werden gelezen en goedgekeurd de notulen van het verhandelde in de zitting van Zaterdag 6 en Donderdag 11 Mei jl., die vroeger, door het ontoereikend getal aanwezige leden, niet hebben kunnen worden goedgekeurd.

Van wege het lid der kamer, den heer *Hoijnck van Papendrecht* was een schriftelijk berigt ontvangen, dat hij door ongesteldheid verhinderd werd, de vergadering bij te wonen.

Nog waren ingekomen zes koninklijke besluiten, als: 1°. dat van 13 Mei, waarbij de luit. gen. *Trip* eervol ontslagen wordt als grootmeester van de artillerie, en de kolonel *de la Sarraz* in zijne plaats benoemd wordt;

2°. dat van denzelfden dag, waarbij de luit. gen. *Trip*, die tot dus verre *ad interim* met de betrekking van Directeur-generaal van oorlog was bekleed, bepaaldelijk met dezelve wordt belast;

3°. dat van 31 Mei, waarbij de minister van Staat Mr. *Ar. van Gennep*, op zijn verzoek, en onder dankbetuiging voor de in die betrekking aan den lande bewezen diensten, van af 1°. Junij, ontheven wordt van het interimair bestuur der Financien;

4°. dat van dezelfde dagteekening, waarbij de directie van het departement van financien, met hetzelfde tijdstip *ad interim* aan Jhr. *G. Beelaerts van Blokland*, lid van den Raad van State, opgedragen wordt.

5°. Dat van den 30sten September, waarbij de heer *G. Beelaerts van Blokland*, van af 1° October, benoemd wordt tot minister van financien; en

6°. Dat van den 14den Oct., waarbij de heer *W. F. graaf van Reede*, benoemd wordt tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende deze tegenwoordige zitting.

Alle deze besluiten werden voor kennisgeving aangenomen.

Twee koninklijke boodschappen waren bovendien ingekomen als 1°. eene waarbij, ingevolge art. 51 der grondwet, aan de vergadering mededeeling gedaan wordt van het op den 30sten Mei jl., tusschen Nederland en Pruissen, gesloten traktaat van scheiding, en 2°. eene waarbij, ter voldoening aan hetzelfde artikel der grondwet, aan de vergadering wordt toegezonden de tusschen de Nederlanden en de Hertogdommen van Saxen-Meijningen Hildburghausen en van Saxen-Coburg-Gotha, gesloten overeenkomsten nopens de afschaffing van het altogtrecht en de belasting op de plaatsvervanging. Deze stukken zouden worden gedrukt en rondgedeeld.

De heer *van Alphen*, daartoe aangezocht, deed thans hulde aan de kamer, van de vertaling van het hollandsche stuk van: *De overwintering op Novazembla*, door den heer *Maj. Clavareau*, waarvan hij de keurige uitvoering, bijzonder die der platen, roemde, alsmede van een paar kleine toonstukjes van den heer *Douhes*, die met de vervaardiging derzelve eene proeve had willen nemen, om de zoogenaamde *Vaudevilles* te vervangen. » In hoe verre de schrijver in die proeve goed geslaagd is, zeide de heer *van Alphen*, kan ik niet beslissen. Ik voldoe alleen aan het verzoek, om de stukjes in eene openbare zitting aan de Kamer aan te bieden."

Onder dankzegging aan de inzenders, werd besloten de aangeboden geschriften in de boekerij der kamer te plaatsen. Een gelijk besluit werd genomen: 1°. omtrent het door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de kamer toegezonden exemplaar der Algemeene Bepalingen van de wetgeving van het Koningrijk en van het Burgerlijk wetboek; 2°. nopens het aan de kamer toegezonden exemplaar van het Algemeen verslag van het instituut van Doofstommen te Groningen.

De voorzitter benoemde vervolgens eene commissie, belast met het opstellen van een ontwerp van adres in antwoord op de troonrede. De heeren *Luzac*, *Luyben*, *Schimmelpenninck*, *Op den Hoff* en *van Swinderen*, werden uitgenoodigd die commissie uit te maken. Zij zouden zich onmiddelijk met de vervulling der hun opgedragene taak, bezig houden. Was ingekomen eene missive van Z. Exc. den Secretaris van Staat, waarbij dezelve aan de vergadering kenbaar maakt, dat Z. M. de Koning, den Minister van Financien gelast heeft, om op heden, Donderdag, ten één ure, zich te begeven naar de vergaderzaal van de Tweede Kamer, ten einde, uit Hoogstdeszelfs naam, onderscheidene ontwerpen van financiele wetten aan dezelve aan te bieden.

Dienvolgens benoemde de voorzitter eene commissie, zamengesteld uit de heeren *van Rappard*, *van den Mortel*, *van Reenen* en *Ingenhousz*, om Z. Exc. den minister te ontvangen en uit te geleiden.

Eindelijk ging de voorzitter over tot de indeeling der afdeelingen voor de maand October. Nadat de leden zich in de verschillende secties, waartoe zij gekozen waren, begeven hadden, werd, bij hunne terugkeering in de vergadering kennis gegeven dat tot voorzitters en onder-voorzitters der onderscheidene afdeelingen waren benoemd de heeren:

	voorzitters.	onder-voorzitters.
1	*van Swinderen*,	*Op den Hooff*,
2	*Warin*,	*Cats*,
3	*van Dam v. Isselt*,	*Schimmelpenninck*,
4	*van Rappard*,	*Luyben*,
5	*Donker-Curtius*,	*Luzac*.

De vergadering werd daarna tot heden middag ten half een ure, gescheiden.

— Men schrijft ons van gisteren uit 's Gravenhage:

» Naar men thans verzekert, zal de plegtige ter aarde bestelling van wijlen H. M. de Koningin, aanstaanden Dingsdag plaats hebben.

» Naar men verneemt zijn, ten gevolge eener missive van Z. Exc. den minister van staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Eerk enz., waarbij kennis gegeven wordt van het overlijden van Hare Maj. de Koningin, de kerkbesturen in ons rijk van deze treurige gebeurtenis officieel onderrigt geworden, en tevens uitgenoodigd, om, als een blijk van deelneming in dit algemeen treffend verlies, bij de eerst mogelijke dienst, bij een toepasselijk gebed, deze treurige omstandigheid aandachtig te gedenken.

» Z. K. H. de jonge Prins bevindt zich heden veel beter.

» De Eerste Kamer der staten-generaal heeft gisteren hare eerste zitting gehouden en zich geconstitueerd.

» Bij eene resolutie van het departement van financien is bepaald dat de kosten van taxatien voor de personele belasting, beneden de termen van belastbaarheid bijzonder, niet meer ten laste der schatplichtigen op de kolomen zullen worden gebragt, maar dat dezelve ten dezen ten minsten reeds voor taxatie, voor rekening der administratie zullen blijven."

— De opper-kamerheer, graaf *W. F. van Reede*, heeft heden, op last des konings, door middel van de *Staats-Courant*, bekend gemaakt, dat de hofrouw wegens het overlijden van Hare Majesteit de Koningin zal worden aangenomen te rekenen van den nader aan te kondigen dag der begrafenis, en gedragen zal worden gedurende *vier en dertig* weken, te weten: gedurende 25 weken de groote of geheele rouw, gedurende 6 weken de middelbare of halve rouw en gedurende 3 weken de kleine of ligte rouw.

— Het vaste korps officieren over marine was op den 1sten October jl. zamengesteld uit 1 admiraal (Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden), 4 vice-admiraals (*O. W. Gobius*, *A. A. Buyskes*, jhr. *H. H. Huijssen* en *C. J. van Speijk*), 6 schout-bij-nachts (*J. A. van der Sturen*, jhr. *H. Dibbets*, *A. W. de Man*, *P. Zievogel*, *H. H. Dibbets* en *J. H. Balken*), 24 kapiteins, 21 kapiteinluitenants, 86 luitenants der 1ste klasse, 181 luitenants der 2de klasse, waaronder zich bevindt Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*; en 75 adelborsten der 1ste klasse. — Vervolgens 59 officieren van gezondheid, als: 6 chirurgijn-majoors van den 1sten rang; 9 idem van den 2den rang; 12 van den 3den rang; 14 chirurgijns van de 2de klasse én 18 van de 3de klasse. Het korps schrijvers en victualie-meesters is zamengesteld uit 6 van de 1ste, 17 van de 2de, 18 van de derde klasse; 24 adjunct-schrijvers en 53 klerken. Tot de dek- en onder-officieren behooren 7 van de 1ste klasse, als: 4 opper-stuurlieden en 3 opper-schippers; 22 van de 2de klasse, als: 4 opper-stuurlieden, 9 opper-schippers, 6 konstabel-majoors, 3 opper-timmerlieden en 9 van de 3de klasse, als: 4 tweede schippers, 3 bootslieden, 1 eerste schipper en 1 bottelier; 81 adelborsten zijn thans op het institut te Medemblik geplaatst.

Het korps mariniers is zamengesteld uit: 1 inspecteur, 1 kommandant, 2 majoors divisie-chefs, 9 kapiteins, 11 eerste luitenants, 4 tweede luitenants, 1 kapitein kwartiermeester, 1 eerste luit. kwartierm., 2 tweede luitenants kwartierm., 1 tweede luiten. administrateur van kleeding en wapening, 1 chirurgijn-majoor en 2 chirurgijns der 2de klasse.

— Bij gelegenheid van de jaarlijksche verwisseling van het rectoraat der Hoogeschool te Groningen, hetwelk aldaar den 12den dezer heeft plaats gehad, hebben de studenten des avonds een plegtigen optogt met fakkellicht door de stad gehouden. Den hoogleeraar *H. C. van Hall* (die des morgens het rectoraat aan den hoogleeraar *P. Hofstede de Groot* had overgedragen, met het houden eener plegtige redevoering *over Nederland, ter beoefening en uitbreiding der natuurlijke historie* niet minder *geschikt dan de overige deelen van Europa*), alsmede den aangaanden Rector der Hoogeschool, den hoogleeraar *Lulofs*, en verschillende andere autoriteiten, zijn bij deze gelegenheid serenades gebragt geworden.

Des morgens waren gouden medailles uitgereikt geworden aan de schrijvers van bekroonde verhandelingen: als in de faculteit der beschouwende wijsbegeerte aan den heer *A. C. van Heusde*, kandidaat in de Letteren aan de Utrechtsche Hoogeschool, in de faculteit der godgeleerdheid, aan den heer *M. van Staveren*, kandidaat in de godgeleerdheid aan de Groningsche Hoogeschool; alsmede in dezelfde faculteit een loffelijk getuigschrift aan den heer *P. van Duinen*, student in de godgeleerdheid te Groningen.

In het *Journal d'Anvers* van heden, leest men:

» Den 15den heeft er eindelijk eene laatste bijeenkomst plaats gehad tusschen de belgische en hollandsche commissarissen omtrent de bedijking van den Lilloschen polder. Er ontbreekt thans nog slechts de goedkeuring hunner overeenkomst door Z. M. den koning der Nederlanden, waarna men met den arbeid dadelijk een begin kan maken. Het werk van den daar te stellen dijk is voor eene som van 1,950,000 fr. bij aanbesteding toegewezen aan eene Maastrichtsche vereeniging, door een Luikenaar vertegenwoordigd, denzelfden die het kanaal van Gent naar Terneuzen heeft aangenomen. De dijk moet binnen een jaar tijds gereed zijn."

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (18) waren genoteerd: Belg. 101⅝; O. Met. 104¾; Spanje 18⅝; Diff. 7; Nap. 92½; Sic. 90½; Rom. L. 99¾; Cert. te Antw. 98; Braz. 87.

De Londensche berigten van den 16den spreken van eene ligte ongesteldheid die Hare Majesteit koningin *Victoria* van den vorigen Woensdag af in hare vertrekken had gehouden. H. M. was den 16den echter weder geheel hersteld. — Er wordt verzekerd dat H. M. in den aanstaanden zomer eene reis door Engeland en Schotland zal doen.

— De heer *Bourquenay*, eerste secretaris der fransche ambassade te Londen, doch thans met verlof zich te Parijs bevindende, was in die hoedanigheid vervangen geworden door den baron *Desmousseaux de Givre*, terwijl de graaf *de Rohan Chabot*, den tweeden secretaris, den graaf *de Grammont* had vervangen.

— Een aantal van de uit Spanje teruggekeerde soldaten van het vreemden-legioen, die nog, aan het grootste gebrek ten prooi, door Londen rondzwierven, waren door de aannemers van het nieuwe parlementsgebouw in het werk gesteld, en daardoor alzoo voor den winter bezorgd.

— Er waren te Londen geene nadere berigten uit Lissabon ontvangen; den 17den werden de hertog *van Terceira* en de markies *Saldanha*, benevens de verdere uitgeweken portugesche officieren, met de stoomboot *Braganza* te Londen verwacht.

— Ter Londensche beurs van den 16den waren genoteerd: cons. 92⅝; Ned. W. S. 5 pCt. 100⅛, ¼; d°. 2½ pCt. 53⅛, ⅜, ½; Spanje 20⅝ 19⅞, ¾; Pass. 4⅝; Diff. 6⅞, ¾; Coup. Nov. 21 Mei 19; Port. 5 pCt. 39¼, 39; 3 pCt. 25½ 25¼; Braz. 84¼, ⅛.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De geleerde Alex. von Humboldt heeft in het laatst der vorige maand weder de volgende uitnoodiging tot magnetische waarnemingen in de dagbladen doen plaatsen: Ten einde in het zekere bekend te worden, of de sedert vele jaren (1799—1836) waargenomene merkwaardige vallende sterren van de eerste helft der maand November met de verschijnsels van het tellurische magnetismus in merkbaar verband staan, noodig ik, in overeenstemming met mijnen geachten vriend, den heer hofraad Gausz, alle natuur- en sterrekundigen uit, welke op onze magnetische waarnemingspunten voorzien zijn van den afwijkingswijzer van Gambey, of van den nog naauwkeuriger spiegel-apparaat van Gausz om de veranderingen der afwijkingen, van den 13den November des middags tot den 14den November des middags, onafgebroken, in de kleinst mogelijke tusschenruimten waar te nemen. Bij gelegenheid dat ik dit verzoek doe, meen ik degenen, die aan de waarneming der magnetische slingeringen langeren tijd besteden kunnen, te moeten herinneren, dat in de jongst verloopene zes jaren de grootste val den lichtende luchtverschijnselen voor het meerendeel, zoo in als buiten *Europa*, niet in den nacht van 13 op 14 November, maar in de nachten van 12 op 13, of van 14 tot 15 November is opgemerkt geworden. Waarnemingen in deze laatstvermelde nachten zijn derhalve even wenschelijk. — Wetenschappelijke vereenigingen van allerlei aard zijn tegenwoordig in *Duitschland* aan de orde van den dag. Zoo zijn te *Dresden* thans omtrent honderd letterkundigen, leeraars en beoefenaars van het vak der landhuishoudkunde bijeengekomen, en hebben zich, na de algemeene bijeenkomst, ter vereenvoudiging der werkzaamheden in onderscheidene afdeelingen verdeeld. Deze vereeniging zou van den 2den tot den 6den dezer duren. — De dichterlijke boekdrukkersgezel, Nicolaas Muller, van *Stuttgart*, van wien wij vroeger reeds gewag maakten, als die zich door eigen vernuft zonder opleiding, tot zulk eene hoogte heeft gevormd, dat onlangs een uitgegeven bundel zijner gedichten met welgevallen bij het Duitsch letterkundig publiek ontvangen werd, bevindt zich thans te *Londen*, waar hij tot meerdere volmaking zijner beroepskundigheden, op eene der grootste drukkerijen werkzaam is. Tijdens het jongst verblijf van den Koning van *Wurtemberg* te *Londen*, ontving Muller van zijnen Vorst eene belangrijke ondersteuning, ter belooning van zijnen ijver, en ter aanmoediging van zijn talent. — De beijersche hofraad, von Schubert, is sedert zijne terugkomst te *München* onvermoeid bezig om de gezamenlijke bouwstoffen voor zijn werk, dat de opmerkingen en gedane waarnemingen op de door hem gedane reize bevatten zal, te rangschikken en voor den druk gereed te maken. Het eerste deel zal weldra ter perse gaan. — De door zijne jongste stukken zoo vermaard geworden Mevrouw Bakkenby, na in de Rijngewesten, te *Londen* en *Birmingham* grooten lof ingeoogst te hebben, is thans in zijne woonplaats *Leipzig*, ter deelneming aan de daar reeds geopende winter-concerten, teruggekeerd.

Rusland. — Om de toenemende zucht voor het duel onder de Studenten der Hoogeschool van *Dorpat* tegen te gaan, is van wege het hoog bestuur bepaald geworden, dat die jonge heden welke het artikel in het wetboek het tweegevecht betreffende, overtreden, na voorloopig onderzoek van den Akademischen senaat, in handen van het krijgsgerigt te *Riga* zullen gesteld worden.

Engelland. — Op den 11den dezer overleed te *Londen* een der verdienstelijkste komponisten van den tegenwoordigen tijd, te weten Samuel Wesley, in den ouderdom van 72 jaren. Sedert H. Purcell had de engelsche toonkunst geen' beteren tolk opgeleverd. — In het *Mechanic's Magazine* van de maand Junij ll., wordt een verslag gevonden van de Chinesche Bibliotheek, door wijlen den heer Morrison verzameld, waaruit het ons niet onbelangrijk voorkwam het volgende te trekken: Onder de volken van *Azie* is er geen van hetwelk de Europeanen meer zouden kunnen leeren, voor wat de toegepaste wetenschappen en de nuttige kunsten betreft, dan van de *Chinezen*. Uit dien hoofde kan een overzigt van de geschiedenis der gezegde Bibliotheek, welke de aanmerkelijkste verzameling bevat van Chinesche boeken die nog in *Europa* gevonden wordt, belangrijk genoeg voorkomen. Dezelve werd oorspronkelijk door den heer Morrison in *China*, bij zijne tijdelijke terugkomst in *Engeland*, nu 12 of 13 jaren geleden, derwaarts overgebragt en verbleven aan zijn Instituut ter bevordering van de kennis der talen. De verzamelaar naar *China* teruggekeerd, en het door hem opgerigt gesticht te niet gegaan zijnde, werden de boeken in het lokaal van het zendelinggenootschap gebergen, waar zij ongebruikt in kisten gepakt bleven staan. Van wege het koninklijk fransch Institut werden pogingen in 't werk gesteld voor het in eigendom verkrijgen van den schat, maar de heer Morrison wees de gedane aanbiedingen van de hand, daar hij wilde dat de verzameling voor zijne landgenooten bewaard bleef. In 1834 stierf hij, en zijne familie onbemiddeld zijnde, bood den boekenschat tegen zekere som, aan een der openbare wetenschappelijke inrigtingen in *Engeland* aan. Bij slaagde in hare pogingen niet; en op een tijdstip, waarop het bestuur van het British Museum en de kanselier van den Exchequer 9000 guldens voor de verkrijging eener oude copij van den Bijbel besteedden, konden geen van beiden tot eene uitgave van 20,000 guldens besluiten, voor het bezit eener rijke bibliotheek van verscheidene duizenden boekdeelen, welke allernuttigste en zeer opmerkenswaardige zaken moeten behelzen. Een aantal bijzondere personen namen alsnu de taak op zich, om de nationale eer te handhaven; eene inschrijving werd geopend, met oogmerk om de Bibliotheek magtig te worden en dezelve vervolgens aan te bieden aan eene der openbare instellingen, onder voorwaarde dat er een cursus in de Chinesche taal zou worden daargesteld. Op die voorwaarde is thans het college der Universiteit (vroeger de hongeschool) te *Londen*, in het bezit gekomen der verzameling. Sir Gronges Staunton, die zelf zijne, meer dan 3000 deelen rijke, Chinesche Bibliotheek aan de koninklijke Aziatische Maatschappij ten geschenke heeft gegeven, heeft tot den bovengemelden afloop en het eindelijk lot der Morrisonsche verzameling, zeer veel bijgedragen.

Frankrijk. — Door den minister van het onderwijs is weder eene commissie benoemd, onder het voorzitterschap van den directeur der openbare monumenten, wier werk het zal zijn om zorg te dragen voor het behoud der nog bestaande historische gedenkstukken in *Frankrijk*, en zulks om meerdere kracht en steun te verleenen aan de circulaire, onlangs over hetzelfde onderwerp door den minister aan de prefecten en de departementen gezonden. — De heer Maas, professor aan de hoogeschool te *Lowe*, opgelegd het vraagstuk van den schijndood en de middelen tot voorkoming van deszelfs treurige gevolgen, een prijs van 1500 fr., toe te wijzen door de Akademie van Wetenschappen te *Parijs*, uitgeloofd hebbende, zoo heeft gemelde Akademie de volgende vragen ter beantwoording in 1839 uitgeschreven: 1°. Welke zijn de bijzondere kenmerken van den schijndood? 2°. Welke middelen zijn er, om de te vreezelijke begravingen voor te komen? — De Hoogleeraar Hoffman van Palermo heeft onder de Handschriften der openbare Bibliotheek van *Palermo* eene belangrijke ontdekking gedaan, die hem onsterfelijken roem zal verwerven, welke in het Leutonisch in het jaar 983, ten vervolge van, ter gelegenheid van de overwinning door Lotharius III, koning van *Frankrijk*, op de Noormannen behaald. Dit merkwaardig stuk betreft Manuren paar een Handschrift in de Abdij van *St. Amand* voorhanden, gezegend had, maar t' werk sedert 1692 verloren was geraakt, zeker als eene belangrijke bijdrage voor de letterkundige geschiedenis van *Frankrijk* en *België* beschouwd. Gezegde hoogleeraar is thans van voornemens, om, in vereeniging met den heer Willems, den oorspronkelijken tekst en het *fac simile* van dit dichtstuk in druk uit te geven. — Bij het expeditie-korps hetwelk thans tegen *Constantine* optrekt, bevindt zich ook eene wetenschappelijke commissie uit de heeren Sabr Hyacinthe, Ch. Lemoine, Bakram Macaire, Berchmon, A. Vendeuvre, M. Wiener bestaande, welke, zoo ver de gelegenheid zich uitstrekt, in de nog weinig bekende streken van *Barbarije* zich met archeologische navorschingen en de verzameling van natuurkundige en historische voorwerpen zullen hebben te houden. Hetgeen men vinden mogt, is grootendeels voor het nieuwe Museum te *Algiers* bestemd. — Naar de dagbladen van *Parijs* vermelden heeft de heer de Tacoman zijne prachtige en kostbare schildergalerij voor eene, naar derzelven waarde berekende, zeer matige som aan het gouvernement, ten behoeve der stad Lyon verkocht. Voor eene eerste aflevering der schilderijen was reeds 50,000 franken betaald gevonden.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (18 *October*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52¾, 11/16; ditto 5 pCt. 100¾ ex. n.; Kanal. *f* 221; Amort.-Synd. 4½ pCt. 94; ditto 3½ pCt. 36⅝; Handel. 16⅛, ¼, ½, 16⅝, 16½; O.-Indie 5 pCt. 99⅛; Spoorw. 14¼; Antwerp. van 85 *f* st. 8½, ⅝; Col. 10½; Parman. 15¾, ¼.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN WOENSDAG 18 OCTOBER.

TARWE en ROGGE. — Als voren: 129 pd. witte Poolsche Tarwe *f* 286; 123 pd. ger. witte Old. *f* 189; — 126,127 pd. n. Overijss. Rogge *f* 160,162; 118 pd. Munst. *f* 145.

GARST. — In een doen; 100,101 pd. Vr. Winter *f* 108,110.

HAVER. — In een doen; 88 pd. fijne aan den Zaan *f* 88.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — Flaauw; Vriesch 46 *£*; op 9 vat in Nov. en Ap. 50 *£*.

LIJNZAAD. — In een doen; 108 pd. Riga *f* 245,108 pd. Vriesch *f* 235; 110 pd. Konings-b. *f* 230.

RAAPOLIE. — Was prijshoudend, vooral dadelijk; per 6/w. *f* 33; Vliegend *f* 32 à ¼; Nov. *f* 31½ à ¾; Dec. *f* 31¾; Mei 1838 *f* 31.

LIJNOLIE — Per 6/w, *f* 30¾; vliegend *f* 30.

*** Er wordt gevraagd ten kantore van den Algemeenen Rijks-Klassier te Breda, aanvrijdagen in die Stad woonachtig; van onbesproken gedrag, eene goede en vlugge hand schrijvende, en niet onervaren in het Rekenen, om op voornoemd kantoor als tweede Bediende werkzaam te wezen.

Men adresseere zich in persoon aan gemeld kantoor.

*** Burgemeester en Wethouders der Stad *Tholen* zullen, Woensdag den 8. November 1837, des voormiddags ten 10 ure, ten Stadhuize aldaar, onder nadere approbatie, op nieuw en in het openbaar, ter Aanbesteding aanbieden:

Het BOUWEN van een geheel nieuw SCHOOL-LOKAAL, ten minste 100 Kinderen kunnende bevatten; en herveilen, om tot AFBRAAK te verkoopen, het oude SCHOOL-GEBOUW, met een daarbij staand WOONHUIS; aangezien de op den 1. July 1837 plaats gehad hebbende Aanbesteding en Veiling is geïmproheerd.

Het Bestek, Afteekening en Condition van Aanbesteding en Veiling, zullen dagelijks, van des voormiddags 10 tot 12 ure, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, ter Stads-Secretarij voor de gegadigden ter lezing liggen.

— Burgemeester en Wethouders voornoemd,

WAGTHO Vt.,

Ter ordonnantie van dezelven,

W. J. VAN [illegible]-GATSHOEK.

*** Bij Z. DE BUISONJE en P. WEEMS [illegible] *Vliesingen*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

MOEDERLIEFDE en HELDENMOED, of *de Gevangenis op het Slot 's Gravensteen, te Antwerpen*, Oorspronkelijk Geschiedkundig Tooneelspel in *drie* Bedrijven, door A. Buysch. Prijs 85 Cents.

Dit Vaderlandsch Drama, hetwelk *dezen* achtereenvolgende heeren op den Stads-Schouwburg te *Amsterdam* in ten Tooneele gevoerd, alsmede verscheiden malen in andere steden van ons Koningrijk, kan als een der beste Tooneelstukken, van den als Tooneeldichter zoo gunstig bekenden Schrijver, worden aangemerkt.

*** Bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te *Nymegen*, ziet het licht, en is tevens verkrijgbaar bij BROESE & COMP., te *Breda*, de *Eerste Aflevering* van een PRENTWERK, getiteld: *OUD-NEDERLAND in de, uit vroegere dagen, overgebleven Burgen en Kasteelen, geschetst en afgebeeld*, door Mr. C. P. E. Ronde van der Aa.

Zonder zich aan eenige bepaalde orde te binden, zal iedere Aflevering, behalve den tekst (die naar mate der voorhanden stoffe, nu eens uitgebreider, dan eens minder uitgebreid zijn zal), drie Afbeeldingen bevatten van oude Gestichten of derzelver Bouwvallen, als nog in Oud-Nederland aanwezig, waartoe beurtelings al de Provincien des Rijks de stoffe zullen leveren.

Men zal, elke twee maanden, niet meer dan eene Aflevering het licht doen zien; zullende het den Intekenaar vrij staan, om bij elke 12 Afleveringen (bij welke, als een voegzaam boekdeel uitmakende, Titel en Register gratis zullen worden geleverd, met het verder vervolgen van dit werk op te houden, hiervan den Uitgever, vóór het in het licht verschijnen van de 9de Aflevering van ieder Deel, schriftelijk en vrachtvrij kennis gevende.

Iedere Aflevering zal voor de Intekenaren, bij den Boekhandelaar, dien zij verkiezen aan te wijzen, verkrijgbaar worden gesteld, tegen betaling van *f.* 0,90 in gereeden gelde, bij drie Afleveringen te voldoen.

De Inteekening staat bij alle Boekhandelaren in Nederland, aan wien het Prospectus te gelijk met de eerste Aflevering verzonden is, open, tot den 30. November 1837.

Bij dezelfde Boekhandelaars zijn de, tot nutloe verschenen, ENGLISH ANNUALS AND ALBUMS voor 1838, voor de billijkste prijzen te bekomen.

Te Breda; bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.